

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA
SAVIVALDYBĖS NARKOTIKŲ KONTROLĖS KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2017-04-28 Nr. TAR-1-52

Posėdis įvyko 2017 m. balandžio 19 d. 15 val.
data (laikas)

Posėdžio pirmininkas Saulius Liekis.

Posėdžio sekretorė Asta Pilybienė.

Dalyvavo Narkotikų kontrolės komisijos (NKK) nariai: Liudas Andrikis, Janina Asadauskienė, Rasa Bekėžienė, Audra Daujotienė, Jūratė Grubliauskienė, Edita Kučinskienė, Saulius Liekis, Audronė Liesytė, Nina Puteikienė, Asta Pilybienė, Aleksandras Slatvickis, Telesforas Šimkus. Kviestiniai svečiai: Gražina Aleksaitienė, Paramos fondo „RIGRA“ direktorė, Egidijus Kazlaučiūnas, Lietuvos psichaktyvių medžiagų vartotojų asociacijos atstovas, Egidijus Ratkevičius, paramos fondo „RIGRA“ atstovas, Asta Šnepetienė, Licencijų, leidimų ir vartotojų teisių apsaugos skyriaus vyriausioji specialistė.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl „Metadono“ prieinamumo Klaipėdos mieste. Pranešėja Janina Asadauskienė.
2. Dėl Narkotikų kontrolės komisijos Miesto tarybai įstaigų teikiamų prašymų dėl draudimo prekiauti alkoholiniais gėrimais nurodytu atstumu svarstymo ir siūlymų teikimo dėl atstumo nustatymo. Pranešėja Nina Puteikienė.

1. SVARSTYTA. „Metadono“ prieinamumas Klaipėdos mieste. Pranešėja Janina Asadauskienė.

Pranešėja Janina Asadauskienė informavo, kad pastaruoju metu Savivaldybės prašoma tarpininkauti, kad į Priklausomybės ligų centro metadono programą galėtų patekti daugiau asmenų, siekiančių gydytis. Pagrindinė problema yra tai, kad sveikatos apsaugos ministro patvirtintame ambulatorinio priklausomybės ligų gydymo paslaugų teikimo reikalavimų apraše sakoma, jog norėdami gauti gydymą metadonu pacientai turi turėti šeimos gydytojo arba psichikos sveikatos centro siuntimą į priklausomybės ligų centrą. Tačiau siuntimas yra duodamas tik tiems, kurie turi sveikatos draudimą, o didelė dalis priklausomų pacientų yra nedrausti. Jos teigimu, svarstoma, kaip būtų geriau elgtis – prašyti Sveikatos apsaugos ministerijos keisti minėtą aprašą, ieškoti būdų padidinti gydymosi vietų skaičių Klaipėdoje ar imtis dar kitų veiksmų. Šiandien gydymą metadonu vykdo tik viena įstaiga – priklausomybės ligų centras. Jei jos nebūtų, reikėtų spręsti klausimą per psichikos sveikatos priežiūros centrus ar įstaigas, kurios teikia tokias paslaugas. Yra reaguojama dėl gydymo metadonu pacientų skaičius mažėjimo bei bandoma spręsti šią problemą.

Pranešėjas Liudas Andrikis, paklaustas, kiek yra besigydančiųjų metadonu ir kaip keičiasi jų skaičius, teigė, kad tokių pacientų skaičius yra ryškiai sumažėjęs - anksčiau gydydavosi apie 150 asmenų, dabar jų yra apie 15. Šiomet priimta gydytis tik 1 ar 2 asmenys, nes buvo pradėtos taikyti griežtesnės sąlygos dėl medikamento vartojimo, kad tai būtų žingsnis sveikimo link. L. Andrikis pridūrė, jog problemų kyla dėl specialistų trūkumo - šiuo metu centre dirba tik vienas gydytojas, kuriam šiuo metu yra 80 metų.

Tačiau posėdyje dalyvavę paramos fondo bei Lietuvos psichoaktyvių medžiagų vartotojų asociacijos atstovai paprieštaravo. Jų nuomone, pasirinkta strategija yra neteisinga ir neefektyvi.

Gydymo metadonu poreikis yra, tačiau po 4 reabilitacijos kursų grįžta į gatvę vien dėl to, kad negali dalyvauti programoje. Be to, yra labai keistas gydytojo požiūris. Iš pradžių pasiūloma „persilaužti“ reabilitacijoje ir tik tada atvažiuoti gydytis metadonu. Tai neteisingas požiūris. Tų žmonių nesumažėjo – jie gal nustojo vartoti, bet į jų vietą nuolat stoja kiti.

Pranešėjas Aleksandras Slatvickis tikino, kad uostamiestyje yra mažiausiai 2000 asmenų, vartojančių opioidus. Remiantis Pasaulio sveikatos organizacijos ir UNAIDS rekomendacijomis dėl ŽIV prevencijos, efektyvus darbas su priklausomaisiais yra tik tuomet, kai į gydymą metadonu įtraukiama bent 40 proc. Paminėjo, kad per 20 narkotikų žalos mažinimo programos metų kreipėsi pagalbos apie 2600 asmenų. Jeigu sumažinti skaičių iki 2000, išeina, kad gydymas Klaipėdoje reikalingas bent 800-1000 žmonių. A. Slatvickio nuomone, priklausomybė nuo opioidų yra lėtinė liga, o nuo lėtinių ligų gydymo nėra, gali būti tik remisija. Tai, kad priklausomas asmuo dalyvauja metadono programoje, yra didžiulis žingsnis į priekį, tai svarbu ir socialine, ir sveikatos prasme. Jo žiniomis Vilniaus priklausomybių ligų centras rado išeitį, kaip padėti priklausomiems asmenims lengviau gauti gydymą. Tokie centrai yra antrinio lygio paslaugas teikiančios įstaigos, tačiau jos gali turėti ir pirminio lygio licenciją, t. y. centro specialistai gali išrašyti siuntimą gydytis metadonu tame pačiame centre. Esą tokiu pavyzdžiu galėtų pasekti ir klaipėdiečiai.

L. Andrikis teigė, kad viena iš priežasčių, kodėl metadono programa nyksta, – specialistų trūkumas. Su ja dirba tik vienas garbaus amžiaus gydytojas psichiatras. Surasti naujų, jaunų specialistų nepavyksta – specialistų algos nėra didelės, pacientai ne patys maloniausi, dėl to jie renkasi darbui kitas vietas. Vilniuje ar Kaune situaciją pagerina medicinos rezidentai.

A. Slatvickis iškėlė dar vieną problemą – dozės nustatymą. Klaipėdoje pacientai gauna mažesnes metadono dozes nei turėtų: vietoj mažiausiai 60 mg - tik 15-20 mg, o, atsižvelgiant į vartojimo istoriją, reikia ir 80-100 mg. Taigi centre jie gauna tiek, kad išėję iš centro vėl eina ieškoti dozės.

Pranešėja Nina Puteikienė teigė, esą Klaipėdoje nematoma narkotikų vartojimo prevencijos sistemos. Todėl pasiūlė surengti atskirą posėdį, daryti kolektyvinį pristatymą, kad galima būtų konstatuoti, kur yra silpnosios vietos. Tuomet atsirastų galimybė siūlyti kokius nors sprendimus.

Pranešėjas Saulius Liekis paminėjo, kad yra numatytas posėdis, kada Priklausomybės ligų centras pristatys savo veiklos bei vykdomos Metadono programos ataskaitą. Pasiūlė taip pat bendradarbiauti ir su kitų miestų priklausomybės ligų centrais, pasižiūrėti jų gerąją patirtį.

Pranešėjas Telesforas Šimkus užsiminė apie efektyvesnės prevencinės veiklos trūkumą moksleiviams, jų tėvams, kurie susiduria ar gali susidurti su narkotinėmis medžiagomis. Buvo pridurta, kad gydymas metadonu jau yra pasekmė – reikia imtis prevencinės veiklos su vaikais, moksleiviais, įtraukti tėvus, suteikti jiems informacijos, į ką jie galėtų atkreipti dėmesį, tai daryti bendradarbiaujant su sveikatos priežiūros specialistais, policijos pareigūnais.

NUTARTA:

1. Š. m. birželio mėn. posėdyje Klaipėdos priklausomybės ligų centro direktorius Liudas Andrikis turi pristatyti savo veiklos bei vykdomos Metadono programos ataskaitą.

2. Siūloma Klaipėdos priklausomybės ligų centro direktoriui Liudui Andrikiui peržiūrėti Metadono skyrimo nuostatus, bei bendradarbiauti su Vilniaus miesto priklausomybės ligų centru, dėl patirties pasidalinimo.

2. SVARSTYTA. Narkotikų kontrolės komisijos Miesto tarybai įstaigų teikiamų prašymų dėl draudimo prekiauti alkoholiniais gėrimais nurodytu atstumu svarstymo ir siūlymų teikimo dėl atstumo nustatymo. Pranešėja Nina Puteikienė.

N. Puteikienė priminė, kad 2016 m. buvo priimta Alkoholio kontrolės įstatymo pataisa, kurioje miesto tarybai leista pačiai nustatyti koku atstumu nuo mokyklų, darželių, ligoninių, policijos, bažnyčių ir kitų panašių įstaigų negali atsirasti naujos prekybos alkoholiu vietos, jei minėtos įstaigos pateikė argumentuotą prašymą.

Pranešėja Asta Šnepetienė atkreipė dėmesį, kad naujų prašymų išduoti prekiauti alkoholiu nebuvo gauta bei, kad miesto taryba visoms besikreipusioms įstaigoms nustatė bendrą 50 metrų ribą, kur negali įsikurti naujos prekybos vietos alkoholiu.

S. Liekis papildė, kad įstaigoms, šalia kurių buvo alkoholio prekybos vietos, buvo išduoti klausimynai, kur buvo bandoma išsiaiškinti dėl problemos sprendimo būdų, ne tik vietos nustatymo.

N. Puteikienė pastebėjo, kad Narkotikų kontrolės komisijos viena iš funkcijų – spręsti tokius klausimus, formuoti šios srities politiką. Jos nuomone, ši komisija taip pat turėtų analizuoti įstaigų prašymus neleisti kurtis naujoms prekybos alkoholiu vietoms tam tikru atstumu, bei pabrėžė, kad komisijos nariai galėtų įdėmiai įsiklausyti į įstaigų problemas, išsamiai išanalizuoti prašymus. Savo nuomonę ji teiktų miesto tarybai.

T. Šimkus pritarė šiai idėjai – tai būtų teisinga praktika, jei dėl atstumų Narkotikų kontrolės komisija spręstų ir teiktų siūlymus miesto tarybai.

Pranešėja Audronė Liesytė pastebėjo, kad galima būtų paprašyti Viešosios tvarkos skyriaus pateikti ataskaitą, kiek buvo pateikta Licencijų, leidimų ir vartotojų teisių apsaugos skyriui dėl alkoholio prekybos vietų pažeidimų.

NUTARTA:

1. Gautus naujus įstaigų prašymus alkoholio prekybos ribojimo nurodytu atstumu svarstyti Narkotikų kontrolės komisijoje, bei teikti siūlymus miesto tarybai. Apie gautų naujų prašymų svarstymą Narkotikų kontrolės komisijoje informuoti Klaipėdos miesto savivaldybės administraciją.

2. Viešosios tvarkos skyriui pateikti ataskaitą, kiek buvo rasta alkoholio prekybos vietų pažeidimų.

Posėdis baigtas 16³⁰ val.

Posėdžio pirmininkas

Saulius Liekis

Posėdžio sekretorė

Asta Pilybienė